

exudat och genom en samling af lymfa i bindväfvens klyfrum samt genom utvidgning af lymfkärlen förtydjad, så att den intog en bredd från 1—3 centimeter emellan lobuli. Exudatet i den interlobulära bindväfven var dels klart, ljusgult och flytande, men på andra ställen af fast fibrinös konsistens, hvarigenom den nämnda bindväfven erhöll en matt, gul färg.

Substansen hos lobuli var dels af mörkröd, dels af ljusröd färg och af fast konsistens samt företebde på snittytan ett kornigt utseende.

Blodproppar eller blodig infarkt förekommo ej. Vid mikroskopiskt undersökning af den egentliga lungsubstanten förefans i alveolerna en riklig afstötning af ansvaldt epitel, af röda och hvita blodkroppar, inbäddade i fibrinklumpar. På en del ställen voro cellerna stadda i sönderfall. Här fans sålunda en hepatifikation genom kroupöst exudat i alveolerna och den interlobulära bindväfven, men denna hepatifikation företebde i ett och samma lungstycke en olifhet i utvecklingen, som var synnerligt påfallande. Sålunda förekom uti en del af det angripna lungpartiet hyperæmi med friskt exudat i lobuli och klart flytande exudat uti den interlobulära bindväfven; i en angränsande del deremot fast exudat i den interlobulära bindväfven, och lungsubstanten var derstädes mörkröd, förtätad samt alveolerna uppfyllda af fibrin, blodkroppar och till en del sönderfallet epitel.

Den patologiska process, som här förelåg, var en kroupös lunginflammation, som påttadt den utbredning, den haft, dock häntyddes på en långsam utveckling, emedan man påträffade inom samma lungstycke hepatifikation under olika utveckling, ifrån friskt fibrinöst exudat till sådant, som var stadt i sönderfall samt der omkring syntes början till bindväfsnybildning.

Här förelåg verkligen den för den elakartade lungsjukan hos nötkreaturen egendomliga process. Det är icke det marmorerade utseendet hos snittytan, hvarpå man bör lägga så stor vikt, — ty om en kroupös lunginflammation af icke-smittosam natur skulle förekomma hos nötkreaturen, så torde lungan dervid, på grund af den egendomliga lobuleringen hos dessa djur, förete på snittytan ett marmorerat utseende — utan det är den till utseende marmorlika hepatifikation, den uppenbart gradvis utbredningen af inflammationsprocessen, och derpå, at sjukdomsprocessen synes vara äldre i den interlobulära bindväfven, än i den egentliga lungsubstanten, hvorpå den hufvudsakliga vigten måste läggas vid bestämmandet af ifrågavarande sjukdomsprocess.

Man träffar ganska ofta hos nötkreaturen katarrhalisk lunginflammation (bronkopneumoni) tillfölje af inkomna främmande kroppar i bronkierna och lungalveolerna — såsom maskar, midfarter, foder etc. — och tillföljd af tuberkler i lungorna, men en kroupös inflammationsprocess torde få veterinärer hafva sett uti lungor från nötkreatur, och någon sådan, som antyder ett kroniskt förlopp samt med de ofvan angifna förändringar uti lungorna förekommer icke vid någon annan sjukdom än den elakartade lungsjukan. Jag hysar derföre intet tvifvel om, att icke de djur, hvilkas lungor jag blef i tillfälle att på veterinärskolan i Köpenhamn undersöka, hafva lidit af sist nämnda sjukdom.

Huru lång tid den patologiska processen i lungorna existerat hos ifrågavarande djur, då de slagades, är omöjligt att med säkerhet bestämma; men professor Bagge antog, att den hos 4 af djuren varit i omkring 3 veckor och hos det femte i 6 veckor. Jag blef i tillfälle att få se det lungstycke, uti hvilket sjukdomsprocessen ansågs vara äldst, och uti detta fans inom den med rikligt, fast exudat uppfyllda interlobulära bindväfven trenne härdar af 1 centimeters bredd och 2 centimeters längd hvardera, hvari lungsubstanten var sammantryckt och delvis sönderfallen till en ostig massa, hvarjemte uti den interlobulära bindväfven fans en svag antydning till bindväfsnybildning. Denna utveckling af sjukdomsprocessen synes mig dock kunnat ske inom en månads tid, äfven om man tager i betraktande sjukdomens regelbundet kroniska förlopp.

För besvarandet af frågan, huruvida sjukdomen blifvit från Sverige förd till Danmark är denna sak af stor vikt, och jag återkommer till den längre fram.

Seban dessa förberedande undersökningar blifvit utförda, företogs den egentliga undersökningen af nötkreaturens helstillstånd inom Brigstads och angränsande socknar, och jag gif dervid till väga så omsorgsfullt som möjligt inom ett så stort område samt utan förutfattad mening om, att sjukdomen icke der var till finnas.

Det var ju af största vikt för vårt land, att, om elakartad lungsjuka skulle vara gängse i Småland, detta blefve känt, på det att de åtgärder mot sjukdomen, som våra lagar föreskrifva, kunde i tid vidtagas, innan sjukdomen hunnit få någon större utbredning.

För ifrågavarande ändamål anhöll jag hos Konungens besallningshafvande i Sönköpings och Kronobergs län, att desamme behagade från kommunalnämndernas ordförande inom det område, hvarifrån kreatur blifvit förda till marknaden i Brigstad, inforbra utlåtande deröfver, huru vida under sistlidna år sjukdomsfall inträffat bland nötkreatur inom de resp. socknarna, som kunde befaras hafva varit elakartad lungsjuka eller om någon farstortad bröstsjukdom varit gängse bland nämnda djurslag, eller om i hfrigt sjukdomsfall af misstänkt bestaffenhet förekommit, samt att uppgift lemmas på den eller de gårdar, der sådana fall yppats, hvarjemte skulle åtlas uppgift, om nötkreatur blifvit